

Lesná bratská pokladnica v Banskej Bystrici

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1520_1128	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Lesná bratská pokladnica v Banskej Bystrici	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1870) 1898 – 1948	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	5,000 bm (164 úradných kníh, 18 registratúrnych pomôcok, 6 škatúl spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Lesná bratská pokladnica v Banskej Bystrici, Lesná bratská pokladnica pri Banskej Bystrici, Banská pokladnica v Banskej Štiavnici	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Za predchodcu Lesnej bratskej pokladnice v Banskej Bystrici možno považovať Bratskú pokladňu v Banskej Bystrici, ktorá bola založená už v 16. storočí a jej členmi boli banskí, hutní a lesní robotníci. Jej úlohou bolo poskytovať pomoc chorým a práceneschopným členom. Správu vykonávali zástupcovia robotníkov a úradníkov. V roku 1863 bol schválený štatút bratskej pokladnice nariadením Ministerstva financií (číslo 22.163). Podľa tohto štatútu boli dve kategórie robotníkov – oprávnení a neoprávnení poberať dôchodok (províziu). Robotníci, ktorí platili 3% zo zárobku, mali nárok na dôchodok ako aj ich pozostalí rodinní príslušníci. V roku 1871 pri odlúčení lesníctva od baníctva bola vytvorená zjednotená banskobystrická, kremnická a banskoštiavnická Lesná bratská pokladnica pri Banskej bratskej pokladnici v Banskej Štiavnici. Nariadením Ministerstva financií z 24. mája 1871 (číslo 21.489) získala lesná pokladnica samostatnosť vo vedení účtovnej a pokladničnej agendy. Správa majetku bola spoločná. Až ďalšími nariadeniami Ministerstva financií a Ministerstva orby v roku 1897 (číslo	Dejiny správy pôvodcu

		<p>16.306 z 11. septembra 1897 a číslo 77.226 z 23. decembra 1897) došlo k rozluke ich spoločnej správy. Kapitál lesnej pokladnice bol vyčlenený zo spoločného fondu. Lesná bratská pokladnica v Banskej Bystrici začala svoju samostatnú činnosť 1. januára 1898. Nové stanovy boli schválené Ministerstvom orby 15. júla 1900 (číslo 40.890). Podľa nich sa členovia pokladnice delili na stálych a nestálych (dočasných) robotníkov. Stáli platili 6% členské príspevky, ktoré sa zrážali pri výplate, a ktoré im zabezpečovali výhody ako bezplatné liečenie a lieky pre seba, manželku a deti; podpora v nemocnici tzv. nemocenské; pohrebná podpora; doživotný dôchodok, alebo jednorazová výplata, ak zostal robotník práceneschopným; dôchodok alebo jednorazová výplata pre vdovu; výchovné, alebo jednorazová výplata pre siroty. Dočasní robotníci platili 3% príspevky, mali rovnaké práva ako stáli robotníci, iba nárok na doživotný dôchodok mali len v tom prípade, že ak sa stali práceneschopnými nie vlastným pričinením. Ich vdovy a siroty mali nárok na dôchodok len v prípade smrteľného úrazu. Lesná pokladnica poskytovala svojim členom tiež úrokové pôžičky a peňažnú výpomoc. Majetok pokladnice tvoril dôchodok zo základní, členské príspevky a mimoriadne príjmy napr. dary. Správu vykonávali miestne výbory, správna rada, banskobystrické lesné riaditeľstvo a rezortné ministerstvo. Miestny výbor zastupoval záujmy svojich členov, overoval oznámenia o práceneschopnosti, úmrtia, žiadosti o pôžičky. Riadil sa pokynmi správnej rady a ona aj volila členov výboru. Správna rada zastupovala záujmy lesnej pokladnice vo všetkých záležitostiach. Tvorili ju predseda, prednosta, deväť členov, ktorých volilo valné zhromaždenie. Správna rada podľa potreby zasadala na pokyn predsedu alebo námestníka. Členstvo v nej bolo čestnou funkciou. Predseda bol menovaný lesným riaditeľstvom v Banskej Bystrici. Riaditeľstvo aj kontrolovalo účty, schvaľovalo rozpočet a raz ročne zvolávalo valné zhromaždenie, ktorého sa zúčastňovali členovia správnej rady, zástupcovia lesného eráru a delegáti volení na miestnych zhromaždeniach. Valné zhromaždenie schvaľovalo činnosť správnej rady, volilo jej členov a prerokovávalo jej návrhy.</p> <p>Lesná bratská pokladnica v Banskej Bystrici v tejto podobe existovala do roku 1926, kedy Ministerstvo земедельства vydalo nariadenie číslo 46529/XV z 24. júna 1926, podľa ktorého mala lesná bratská pokladnica od 1. júla 1926 existovať ako nemocenská poisťovňa pre lesných a hospodárskych zamestnancov Riaditeľstiev štátnych lesov v Banskej Bystrici a Žarnovici. Týmto dňom išla pokladnica do likvidácie. Pretože členské príspevky sa už nevyberali a úroky z kmeňového majetku nestačili, finančné pokrytie nárokových provízií sa v každoročnom rozpočte plánovalo. Problémy s vyplácaním provízií pretrvávali niekoľko rokov a likvidácia sa predlžovala. V roku 1941 sa Robotnícka sociálna poisťovňa v Bratislave zdráhala prijať likvidáciu dôchodkov a nárokov čakateľov na penziu. K dohode došlo až v roku 1948 medzi Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy a Ústrednou sociálnou poisťovňou</p>	
--	--	---	--

		v Bratislave, ktorá prevzala dňom 1. januára 1948 povinnosť vyplácať všetky peňažné priznané dôchodky. A ďalej prevzala záväzok poskytovať nemocenské ošetrovanie aspoň v takej miere, ako ho poskytovala lesná bratská pokladnica v dobe likvidácie. Táto dohoda činnosť Lesnej bratskej pokladnice v Banskej Bystrici ukončila.	
3.2.3.	Archival history	Už v roku 1871, keď lesná pokladnica získala samostatnosť vo vedení účtovnej a pokladničnej agendy, si svoje príjmy a výdavky viedla samostatne. Viedla si denník obrátov a štátny depozitný denník, rubrikovú knihu, knihu preddavkov a úverov. V písomnostiach, ktoré sa zachovali, je vidieť určitú organizovanosť v registratúre. Spisy z roku 1899 sú signované protokolárnymi číslami lesného riaditeľstva. V nasledujúcich rokoch bol pre spisy vedený osobitný protokol, do ktorého boli zapisované v chronologickom poradí došlé spisy ako aj spisy ex offo. Registratúrne pomôcky – podacie protokoly boli v predtlačenej verzii, ktorú im zabezpečil banskobystrický tlačiar Filip Machold. Do rubriek zapisovali poradové číslo, dátum prijatia, odosielateľa, kto spis vybavil a dátum, kedy bol vybavený. Prezentačnú pečiatku väčšinou používali. Obsahovala číslo spisu a dátum zaevidovania. Vo vnútri bol odtlačok pečiatky úradu „KINCSTÁRI ERDÉSZETI TÁRSPÉNZTÁR KEZELŐ HIVATALA BESZTERCZEBÁNYÁN“.	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Písomnosti archívneho fondu Lesná bratská pokladnica v Banskej Bystrici prevzala pobočka Pôdohospodárskeho archívu v Banskej Bystrici od Podnikového riaditeľstva štátnych lesov v Banskej Bystrici. Sú zaevidované pod prírastkovým číslom 156 z 1. januára 1956.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	V časovom ohraničení zachovalých písomností je presah do roku 1870. Ide o knihy príjmov a výdavkov a kmeňové knihy provízií štiavnickej a kremnickej bratskej pokladnice, ktoré možno považovať za priora, a preto sú súčasťou fondu. Písomnosti poskytujú údaje o udeľovaní provízií členom a ich príbuzným, o vyplácaní podpôr vdovám a sirotám ako aj údaje o pohrebných a mimoriadnych podporách. Nachádzajú sa tu doklady o liečbe v liečených ústavoch, kúpeľoch a nemocniciach, ktoré poukazujú na zdravotný stav robotníkov. Písomnosti poskytujú informácie o sociálnych pomeroch lesných robotníkov a zamestnancov.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling	Vnútročné vyradovanie sa realizovalo v zmysle smerníc Úradu sociálneho zabezpečenia čj. 33/1953 zo 7. septembra 1953, smerníc Ministerstva zemédelství čj. 39.889/1960-02 zo 16.	Vyradovanie a

	information	marca 1960 a Smerníc pre skartáciu písomností riaditeľstiev štátnych lesov, ktoré vydala Slovenská archívna správa v roku 1963. Celkovo boli vyradené dve tretiny spisového materiálu.	hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Archívny fond je uzatvorený. Ďalšie prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Štruktúra usporiadania je nasledovná: 1 Úradné knihy 2 Spisový materiál 2.1 Evidenčné pomôcky 2.2 Spisy 3 Účtovný materiál	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky

3.4.5.	Finding aids	K dispozícii je neelektronický inventár: Štátny archív Banská Bystrica. NAGYOVÁ, Alžbeta: <i>Lesná bratská pokladnica Banská Bystrica (1870) 1898 – 1948</i> , inventár. Banská Bystrica, 1970, 30 s.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky Štátny archív v Banskej Bystrici, Komenského 26, 974 01 Banská Bystrica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	<i>Riaditeľstvo štátnych lesov a majetkov v Banskej Bystrici, 1674 – 1950</i> (archívny fond, Štátny archív v Banskej Bystrici) <i>Správa fondu pre nemocenské poistenie zamestnancov Štátnych lesov a majetkov v Banskej Bystrici, 1927 – 1936</i> (archívny fond, Štátny archív v Banskej Bystrici)	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila PhDr. Monika Nagyová na základe evidenčného listu archívneho fondu a informácií obsiahnutých v archívnych pomôckach uvedených v kapitole Vyhľadávacie pomôcky.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	20.02.2018	Dátum vyhotovenia opisu

